

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 «
Pe 1 lună . 2 «

Nr. de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

Alianța națiunilor asuprite din monarhia austro-ungară.

De dr. Eduard Lederer (Neuhaus, Bohemia).

I.

Curioasă e psihologia popoarelor. Cu toate progresele de până acum ale culturii moderne, cu toată însuflețirea pentru această cultură »măreață în desvoltarea ei«, — cum spune Goethe — suntem încă în multe privințe înlănțuiți într'un întineric medieval... Și aceasta nu numai în Rusia, unde numai »biserica dreptmăritoare« ridică persoana omului la înălțimea persoanei juridice, întrucât îi dă voie țarul și cnuta, ci și în Europa de Vest, în »oaza libertăților«, — cum numesc maghiarii țara lor. În evul mediu era chemată religia catolică să »fericească« pe cetățeni, acum limba de stat e par'că menită a juca același rol; în Germania ea e o armă de asuprire contra polonilor, danezilor și francezilor urgisiți, în Ungaria limba de stat maghiară are același rol față de naționalități, în Cisileitania (Austria) limba germană asemenea. Tiranii desnaționalizării pereză acum cu aceleași mijloace, ca odinioară, în evul mediu, tiranismul papilor dela Roma. Singura deosebire e, că acum în locul »religiei domnului« a ajuns »fericirea statului« ideia intangibilă, idolatrică.

»Ad majorem gloriam rei publicae«, iată lozinca acelor »mântuitori« ai patriei, cari asupresc, leagă 'n lanțuri și sclăvie, cari omoară — în numele statului, și cari con-

fundă interesele acestui stat cu interesele pungii lor.

Iar ca să punem capăt meschineriei acestor șarlatani, trebuie să deșteptăm în sufletul celor asupriți convingerea neștrămutată, că statul nu e identic cu clica domnitoare a acestor oameni, ci e totalitatea cetățenilor! »Fericirea« statului e totdeauna sfidată, dacă nu au toți cetățenii aceleași drepturi. »L'état c'est moi!« zic astăzi Aponnyi și Kossuth-ii; când însă fiecare cetățean va putea spune — și cu drept cuvânt — cuvintele acestea, ele vor deveni un adevăr plăcut. Demascarea înșelătorilor popoarelor să ne fie cea d'întâi țintă în lupta pentru eliberarea națiunilor asuprite!

Cunosc politiciani, cari cred că marile mișcări naționale ale secolului trecut, și-au împlinit cursul lor și acum urmează eliberarea claselor asuprite, a căror frământări vor forma marile evenimente ale viitorului. Secolul acesta — zic ei — va fi o epocă a eliberării claselor sociale.

Credința aceasta e, incontestabil, îndreptățită, cât privește îndeosebi cele două mari popoare, cari s'au unit în secolul trecut, germanii și italienii, împacăți acum cu deslegarea chestiei lor naționale.

Cât despre germanii și italienii, ei nu se pot plânge că acolo, unde nu locuiesc în țara lor, în Austro-Ungaria, ar fi asupriți; din contră: ei sunt popoare heghemone. Și fiindcă lipsesc motivele decizătoare, puterea latentă, care face să erupă cu forță elementară energia adunată de veacuri într'un popor: starea de asuprire, e aproape

sigur că mișcarea pangermană și cea iredentistă a iperradicalilor germani și italieni va pieri de sine, neputincioasă.

Și heghemonii din Ungaria seamănă acestor politicieni radicali: și ei, ei asupritorii, domnii, țipă în gura mare, că li-se ciunțează libertatea, că jumătatea cealaltă a monarhiei, Austria, și dinastia îi scurtează.

Oligarhii din Ungaria au avut totdeauna un deosebit talent să joace comedia nevinovaților prigoniți și deși acum marele Björnson ni-a venit într'ajutor și a rupt masca de pe fața lor, ei au curajul de a jucă, nici de cât domoliți în zelul lor cel mare, această comedie. Ziaristi plătiți scriu și azi prin »Standard«, »Daily Telegraph« și alte mari jurnale europene, despre »Nizuințele culturale« ale maghiarilor, amenințați, vezi Doamne, din partea nemaghiarilor »inferiori«.

Să nu ne îmbătăm însă cu apă rece! Dacă nemaghiarii din Ungaria ar înceta chiar numai pe un scurt timp a arăta Europei adevărata stare a lucrurilor din Ungaria, șarlatanismul cultural al oligarhilor va aruți iarăși simțul dreptății și va înșelă din nou opinia publică a Europei culte.

Marile popoare, libere, nu și mai aduc aminte de când erau în robie, tocmai ca acum micile națiuni subjugate; tocmai așa cum un om fericit uită repede trecutul trist și nu se poate închipui în situația semenu-lui lui nenorocit, pentru a cărui dureri nu are simț.

Pe nemaghiarii din Ungaria nu-i mai apără legea, ungurii nu-i mai recunosc de

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Invingeri strălucite,

scenată într'un act

de Georges Courteline,

localizată de Horia Petra Petrescu.

(Urmare și fine).

Mih.: Mai mult de trezeci și cinci de ani am jucat turneul împreună și am jucat comedie laolaltă!... Spun prea mult, Băluță?

Băluță: Nici vorbă!

Mih.: Astfel poate să se laude că m'a văzut jucând. Mai înainte, când îți povesteam cât joc de bine, par'că voiai să-ți bați joc de mine.

Caimac: Eu?

Mih.: Întrebă-l pe ăsta ce crede de mine... Băluță!

Băluță: Ei?

Mih.: Spune-ne drept. Joc eu bine, da sau ba?

Băluță: Cu siguranță, joci bine.

Mih. (triumfând): E clar! Și știi d-ta, fiindcă spune el, trebuie să joc bine, nici vorbă. La urma urmei, el ar trebui mai mult să mă ponegrească; el n'a avut nici când succese. De altcum nu e greșeala lui asta: n'are talent și pace.

Băluță: Cum, n'am talent?

Mih.: Deloc.

Băluță: Ba da.

Mih.: Ba nu.

Băluță: Ești prea sever. N'am mare talent, posibil, dar la urma urmei tot am cât de pu-

țin. (Mihăileanu dă din umeri). Am avut succese în patru sau în cinci rânduri.

Caimac: E! e! e ceva și atât!

Mih.: Nu vorbi fiecurei! Ți-am spus-o totdeauna. Îți lipsește ceace trebuie să ai la teatru: organul și-e țâgnit, capul și-e prost, privirea n'are nici o expresie. Cu calități ca ale tale te faci ori birjar ori servitor de băi.

Băluță: Servitor de băi!

Mih.: Firește! (Mișcare la Băluță), Ei, și ce e la adecă dacă n'ai talent?

Băluță: Imi permiți?

Mih.: Mă oprește asta să am dragoste față de tine?

Băluță: Nu zic asta. Dar...

Mih.: Ei bine! Ce?... Prietenie! Bătrânule, nu vei ști nici când câtă prietenie am pentru tine. O spuneam adineaori dlui Caimac, care e mai inteligent decât și-se pare la prima vedere.

Băluță: Domnul are un aspect nobil.

Caimac: (roșu de orgoliu). Prea gentil. Am un ochiu plin de spirit, atâta tot.

Mih.: Trebuie să-ți spun, că tocmai ti povesteam, când ai intrat tu, cu toată elocvența luptele noastre de deunăzi, luptele noastre de mai înainte!

Băluță: (umplându-și pipa). Eram tineri!

Mih.: Eram frumos.

Băluță: Zăpezi d'anțărț.

Mih.: Victorii și succese.

Băluță: A! Nu vom mai retrăi anii ăia nici când! (Pauză. Băluță își aprinde pipa. Mihăileanu se pierde în amintiri. În sfârșit începe).

Mih.: Băluță!

Băluță: Ei?

Mih.: Îți aduci aminte când ne-am dus să jucăm, acum 20 de ani în Craiova?

Băluță (fumând): Da, da. Tu jucai pe Buridan.

Mih.: Eu jucam pe Buridan, perfect; și tu, tu reprezentai pe Ludovic al X-lea.

Caimac: (curios) Ce face Ludovic al X-lea în piesa aceasta?

Mih.: Se arată în actul al 4-lea; trece pe scenă fără să zică o vorbă... (Tăcere jenată la Băluță). Bine! spune tu drept, cu mâna pe inimă, nu-i așa că jucam bine pe Buridan?

Băluță: Nu spune nimeni altfel.

Mih.: Cred și eu. Am tradiția lui Pascal, care a creat rolul, pe lângă coiful, pe care nu-l avea. Da. A! Am avut succese mari în Craiova!... Ei bine! și în Galați, în Doamna de Monsoreau!... Îți aduci aminte? Jucam în rolul lui Melugue; tu făceai pe servitorul, care răspunde: »Bine monseigneur!« când i-se zice: »Inchide ușa«. (Băluță simulează la început un acces de tuse, marcând din ce în ce mai mult jena). După tirada mea cea mare din actul II, ce să văd? Toți spectatorii au sărit în picioare! În picioare, da, domnule, în picioare!... Și răcneau!... Și răcneau!... Zău, 'ți-era mai mare dragul, așa răcneau!... Ce mai seară afurisită, domnule!... Ca la Brăila. Îți aduci aminte? Se jucau cele două orfeline. Eu eram în rolul lui Taillade. În tabloul al șaptelea, când am aruncat în sală replica:

»Ei cunoaște secretul inimei mele și mă întreabă de voi! avea îndrăzneala!« Am crezut că va trebui să se lase cortina. Li-s'a făcut rău la vre-o zece doamne... ce să mai vorbim de tinerimea orașului, care voia cu orice preț să se

națiune, ci i-a degradat de »naționalități«, de niște oameni cari vorbesc o limbă compusă de vorbe conglomerate, cari nu sunt maghiare... Și e natural ca clica domnitoare să nu recunoască pe oamenii aceștia de egal îndreptățiți cu ungurii.

Românii din liberul regat al României, mai norocoși decât frații lor dincoaci de Carpați, știu cât au suferit până acum frații lor și cât sufer încă. Tocmai așa au să sufere și slavii din Ungaria, îndeosebi slovacii. Frații popoarelor asuprite din Ungaria cunosc durerile acestora, Europa însă nu le-a cunoscut îndestul.

Pășurile comune i-a adus pe reprezentanții naționalităților din Ungaria, încă puțini la număr, într'un singur lagăr: s'a format clubul naționalităților. Acesta-i un augur bun al unei viitoare înfrățiri și mai strânse între naționalități, înfrățire, despre care mai înainte se credea că ar fi imposibilă.

Nu-i voe însă să ne îndestulim cu atâta.

Suferința comună e o legătură mai tare decât poate chiar aceeași origine și limbă, sau dacă nu, cel puțin tot atât de puternică. Muncitorimea internațională organizată în Europa de Vest e exemplul clasic al acestei idei.

Realizarea alianței strânse a națiunilor primite din Austro-Ungaria e o necesitate, are nu se poate nega și va îmbrăca înurând o formă reală.

Pân'acum această alianță pare a fi, cât privește pe români și slavi, împiedicată prin antoma »panslavismului«, cu care îi sperie maghiarii și germanii pe români. Ungurii și o ilașneț, care cântă mereu și cântă iară în infinit, românilor mai cu seamă, cântecul despre »primejdia slavă«. »Divide et impera«, pentru aceasta au avut ungurii jururea un deosebit, mare talent. »Pan-slavismul« însă nu-i decât o frază menită a fi tocmai așa un instrument pentru asuprirea slavilor, cum e »Dacoromânismul« pentru subjugarea românilor.

Cât privește pe slavii de sub sceptrul austriac, ei sunt deja atât de înaintați în cultura lor special națională, încât ideea absurdă a unirei tuturor slavilor sub domnia rusească, ideie de predilecție a fanștilor, ea s'a pierdut și se pierde în noianul trecutului.

Marele istorician și șef politic boem, Palacky, a zis la congresul slav din 1867, la care era șeful fracțiunii boeme — deși era pe atunci »moscovit« — următoarele:

»Dacă noi cehii am pierde individualitatea noastră, ne-ar fi indiferent ori ne facem ruși, ori germani!« Imprejurările politice din Rusia, autocratismul mascat de o pseudoconstituție nu sunt atât de seducătoare, încât slavii din Austria să graviteze spre Rusia.

Slavii din Balcan au avut în destul de lucru pentruca să se scape de îmbrățișările foarte dubioase ale fratelui și eliberatorului lor mai puternic. Polonii s'au apărat totdeauna din răspuțeri împotriva panslavismului, sârbii și bulgarii stau de veacuri în vrajbă continuă, concurența bulgărească în Balcan e pentru sârbi o sursă de neîncetată neliniște, grijă.

Intre croații catolici și sârbii greco-orientali, cari aparțin aceluiaș neam, există încă mereu o divergență mare, așa încât șefii lor politici din Croația și Slavonia numai cu mari sforțări îi pot uni în luptă comună contra dușmanului străvechiu: maghiarii.

Un bogătan rus a oferit nu de mult, suma de 100.000 ruble pentru acoperirea cheltuielilor unui nou congres slav. Și ce să vezi: chiar un ziar liberal al partidului cadetilor din Rusia a făcut propunerea ca viitorul congres să — nu să țină în Rusia, ci pe pământ polonez, în Zakopane, o stațiune balneară în Tatra polonă-austriacă, lângă granița de Nord a Ungariei. Propunerea ziarului rus a fost aprobată din partea presei boeme, căci prin faptul de mai sus se pune în evidență, că Rusia nu va mai avea rolul conducător de până acum la congresele slave, ci tendințele ace-

stor congrese vor fi mai mult culturale decât politice.

E destul ca să aruncăm o privire în o hartă etnografică ca să ne convingem imediat că o unire politică a tuturor slavilor din Europa e imposibilă; căci în slavii de Ost și Vest sunt înfipti ca u ghimpe germanii și maghiarii, între la de Nord și Sud masa compactă a romnilor.

Și, ne mai socotind toate acestea, deși voltarea istorică și culturală a singuraticilor națiuni slave a avut un mers atât eterogen, atât de divergent, încât — socotind mai cu seamă diferențele enorme între catolicismul slavilor de Vest și religia ortodoxă, a marelui popor rusesc — o conlucrare a tuturor slavilor spre același ideal politic, ba chiar și cultural, e imposibilă.

E caracteristic apoi, cât privește cultura comună a slavilor, faptul netăgăduit, că atâtea ori accentuat de germani, că limba de înțelegere a tuturor slavilor e cea germană.

Românii deci să nu se sperie de fațoma »panslavismului«. Primejdia slavă există.

Jaful cel mare.

(*) Într'un articol sub titlul de mai sus arătam în numărul nostru dela 16-29 Decembrie risipa îngrijitoare și revoltătoare ce au săvârșit toate guvernele când vorba a fost să cumpere dela marii proprietari pământ pe care statul să-l parceleze apoi să colonizeze. Nici n'a fost vre odată vorba de interesele țărănilor pe seama cărora se zicea că se cumpără pământul, ci de puseala unor mari proprietari falși ori comi de bani.

Ziarele din Budapesta ne aduc știrea, că în privința asta nici actualul guvern nu arată mai puțin generos, ci din banii țării respâlătește cu îmbelșugare serviciile politice.

Urce pe scenă și să mă poarte în triumf!... (lui Băluță). Ce juca-i în piesă tu? A! da, și s'a dat în rol mai mic, însă tu nu erai bun de el; din cauza asta îți l-au luat înapoi. (Băluță, năcăjit, și suflă nasul pentruca să se înfrâneze). Ei bine! Astea-s nimica toată pe lângă succesul avut în Constanța, în Pirații Savanei. Eu jucam pe Remyro. Ei, Băluță, făcea pe șarpele.

Caimac: Ce fel de șarpe?

Mih.: E un rol muț. (Nou acces de tuse la Băluță.) Trebuie să stai în dosul culisei. Ai să te jui pe pânțele și să îți treci brațele sub decorații, dupăce le-ai îmbrăcat într'o piele de țipar. E miști în felul ăsta și apoi așa. Din sală, stai și juri că-i un șarpe.

Caimac: A! A! Domnul ăsta-i, care a făcut... salutând pe Băluță). Felicitările mele, Domnule, veau în cinstea laurilor d-tale. (Bea).

Mih.: Dar cea mai mare mulțumire am simț-o în Ploiești, în anul ultim, când jucam pe Jean. În seara aceea au fost respinsă dela cassă zai mult de o mie de persoane! (lui Băluță). I aduci aminte?... Tu făceai o figură. Ei bine, succesul, care l-am avut acolo!!! (Lui Băluță înepre să-i fie destul. Dulce, dând din cap, cu mi-

mica unui om, care se înmoaie aducându și aminte ceva).

Băluță: Și la Turnu-Severin!

Mih.: La Turnu-Severin?

Băluță: Da, la Turnu-Severin, în Ruy Blas. Nu-ți aduci aminte, Mihăilene? Făceam pe un seignor din suita ta. Tu, tu aveai rolul lui Nottara, și erai atât de prost în el, încât când ai strigat: »Poftă bună, domnilor«, a plecat jumătate sala să se culce, până când cealaltă jumătate urlă: »Destul! Ușa! Cortina jos!«

Mih.: Cum? Cum?

Băluță: Da la Călărași?

Mih.: La Călărași?

Băluță: La Călărași!... Adu-ți aminte, Mihăilene! S'a jucat Grația lui Dumnezeu și eu făceam pe un invitat. Ai fost silit să te culci în loja ta, fiindcă te așteptă publicul la poarta teatrului să-ți spună ce gândește de jocul tău.

Mih.: Cum? Ce zici?

Băluță: Și la Iași!

Mih.: Pardon!

Băluță: Ca și când ți-ar fi dat cu ceva în cap, așa erai de căscat în jidovul polon.

Mih.: Eu?

Băluță: Da, tu!... Și în Craiova, în seara când a venit să te tragă de urechi de pe scenă colonelul dela reg. 30 de roșiori, înaintea lumii în tregi, când jucai pe Hernani, fiindcă te-ai lăudat că ai căpătat o scrisoare dela nevastă-sa!

Mih.: Nu știu ce vrei să zici!

Băluță: Și în T. Măgurele!...

Mih.: Destul!

Băluță: În ziua când ți-a spus un domn...

Mih.: Taci!...

Băluță: ... Și te-a dus dela teatru la gară, măgându-te cu picioru 'n spate, fiindcă te-a mirat în Cavalerul nopții.

Nu-ți mai aduci aminte? Nu ți întălesc memoria berile, cari mi-le plătești?

Mih.: Taci odată! Ești ridicol!

Băluță: Și în Calafat!

Mih.: Băluță!

Băluță: Găgăuță!

Mih.: Bou încălțat!

Băluță: Bou idiot!

Mih.: Fleacule!

Băluță: Paiată!

Mih.: Comediantule!

Băluță: M'ai văzut!

Toate damele se fac ideal de frumoase prin efectul bun al

CREMEI MAKOL-IDEAL

care adevărește nenumăratele scrisori de mulțumită.

Face să dispară roșata feței, pistruiile, petele de ficat și toate necurățeniile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Se capătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerész — — Makó Ujváros — —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. — Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția higienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

ale aderenților săi, cumpărându-le moșiile
u prețuri fabuloase.

re Astfel, acum de curând ministerul de
ingricultură a cumpărat o moșie slabă a
slăchiului apponyist Szentiványi Gábor, de-
inut și membru marcant al partidului kos-
ca uthist. Pentru 550 jugăre catastrale s'a
e lat respectabila sumă de 420.000 cor.

rom Cine se mai îndoiește, că ș'aci o mână
pală pe alta și stăpânirea întărește pe una
din proptele sale?

rati Dacă moșia ar aduce venituri ca oricare
tât moșie bună de mărimea ei ori potrivit in-
soreselor sumei ce i-a oferit guvernul, de-
ințur că Szentiványi nu vindea moșia
ia Măta-i pasă lui de ciangăi, cât îi pasă Mi-
ic adoului! Și desigur că nu întâmplător
ace guvernul s'a oprit asupra moșiei lui, ci
impumpărarea este rezultatul unor interveniri
e mâna întâi.

ultu Ce colonie s'ar și putea face p'o întin-
it, ere așa mică pentru un — sat? Și ce
lim nicopseală ar fi pentru ciangăi de li-s'ar
ea a chiar și câte 25—30 jugăre din râpele
ise »moșie« alui Szentiványi.

fa Atât de mult s'a văzut îndată că nu e
va orba aci de fericirea ciangăilor, încât la
omisie de incompatibilitate a dietei s'a și
acut arătare și Miercuri această comisie
ompusă din kossuthiști, s'a și rostit în
hestie. Cum și era așteptat dela niște ca-
zarazi politici, membrii comisiei n'au văzut

i nimic extraordinar în faptul că prietenul
Dăminstru pune la cale cumpărarea unei mo-
u și a unui prieten deputat. Vorba e, că din

focte așa rezultă: cumpărarea a inițiat-o
uăruoul ministerial, iar legea doar atâta

re: să nu se poată dovedi că vânzătorul
veic insistat și a intervenit pentru a i-se cum-
ora Gra moșia... Au știut boierii cum să facă

e pgea, pentru a nu se lovi de ea nici chiar
ori n cazul celui mai cu ochi și cu sprâncene

iatâr! Cât despre preț, »experții« ascu-
ea, ați (toți funcționarii numiți de ministru!)

nu u mărturisit că este — »corespunzător«!
șăși astfel comisia, prietenii politici au de-

politc

Mih.: (lui Caimac) Și D-Ta, ce zici la asta?
cân te uită, un bătrân idiot, care se amestecă
cân de nu-l fierbe oala!

ei i Caimac: Fie mi permis!

lăud Băluță: Și în Dorohoi!

Mih.: (lui Caimac) Ce te importă?

Băluță: Și în Botoșani! (Din momentul acesta
ncepând toți trei încep să vorbească deodată.

Cacofonie. Intreg ansamblul acesta recere o mare
rije din partea artiștilor interpreți, ca publicul

ă poate pricepe părțile marcante ale textului din
ălmășeala de mai la vale).

Mihăileanu: Nu-i ridicol, să vezi pe via asta
ncălțată că și vără nasul unde n'are treabă. Nă-

șileată, Imbecilule ce ești! Mutălaule! Tapule!
Lui Băluță). Tac! mări! (lui Caimac). Cine te

ntrebă? Ei bine, stai să-ți leși din sărite, pe
D-zeu meu! Vrei să ne rămășim, că-ți trag o

părche de palme? Cum? Pe un pol? Nu crezi?
Pălmindu-l de amândouă părțile). Paf! Am căș-

ăgat! Imi ești dator cu un pol!

Caimac: A! dar, spune-mi! Bagă de seamă!
bine crescut! E vina mea, a mea, rogu-te,

Dacă n'ai avut succes în Ruy Blas? Cine-i fleac?
Eu? Bine! ai mare curaj să numești pe altul

ileac! Zău, e nemi auzit! O palmă? Cum, o
palmă?... O palmă, mie?... Să te vedem!... Da,
domnule, să te vedem! (Pălmuit). A! O!

Băluță: În Botoșani, taman acolo! A! Ce ve-
selle în ziua aceea! Intreabă, ia întreabă! d-nule
Caimac, de ce a fost vesel atunci? În ce pri-
vință?... A fost silit să se îmbrace în negru ca
să treacă necunoscut prin oraș!... În negru, da,
domnule meu, în negru!... Cu fața mănjită cu ne-
greață dela dop! Și în Calafat!... Și în Ploești!
Și în Roșiorii de Vede!...

(Cortina, care cade și întrerupe scena).

clarat că nu e caz de incompatibilitate, ci
Szentiványi poate să fie în liniște și cu
demnitate deputat! Cine ar zice că depu-
tat și ministru, partizan și partid, își înles-
nesc reciproc tigna vieții, este un calom-
niator!

Era însă fatal, ca așa să se petreacă lu-
crurile, să se dea preț îndoit atunci, când
în definitiv nu-i vorba decât de *târguiala*
între partizanii politici. Dacă se făcea și
în Ungaria o Casă rurală, cu scop ca *în-*
tr'adevăr: să li-se înlesnească *țărănilor* cum-
părarea de pământ (cum se proiectează în
România), iar nu un biuro de cumpărare
atașat ministerului agriculturii, cu funcțio-
nari cari depind de ministru, desigur că nu
s'ar putea risipi banii țării în chip atât de
nerușinat.

Iată de ce, șeful democraților din Buda-
pesta, Vázsonyi Vilmos, deputatul care-i cu-
noaște bine pe cei ce s'au îndulcit la pu-
tere, cu drept cuvânt scria mai alaltăieri;
»Societatea de flămânzi, care, din grația
împăratului, a ajuns în fine la putere, par-
tidul independist își demaschiază deja fără
rușine sfintele instincte: să se sature, să
înghiță tot, puterea statului s'o folosească,
până la ultima picătură, pentru scopuri po-
litice!«

Ce trebuie să se petreacă, dacă Vázsonyi
se simte îndemnat să scrie astfel și să nu-
mească »bandă« pe camarazii săi de până
ieri?!

✓ Socialism și naționalism.

Sub titlul acesta »Secolul« din București din
prilejul congresului socialist din Arad scrie ur-
mătorul articol:

»Congresul socialist român« deschis la Arad
o zi, pentruca să fie oprit a doua zi în acelaș
timp în care un ziar dela noi găsise tocmai pri-
lejul de a se extazia în fața libertăților ungurești,
— a ridicat vâlul de asupra unei mișcări în pri-
vința căreia eram până acum prea puțin sau mai
deloc informați. Știam doar atât că mișcarea so-
cialistă din Ungaria reușise a îngloba și pecățiva
români, mai ales muncitorii dela orașe, — dar
faptul părea de o prea mică importanță, abia
vrednic de vr'o atențiune. Nici acuma, ce-i drep-
tul, nu avem să ne emoționăm din cale afară de
manifestările ce vedem că se produc, — mai ales
că mișcarea socialistă peste tot în Ungaria nu e
privită cu ochi răi de către naționalități, — din
multele rele ungurești, e considerată drept cel
mai mic, — și cu drept cuvânt, mai ales față de
tendențele »opresivii de clasă și de rasă« repre-
zintată prin maghiarimea reacționară și șovinistă.
Nu avem să ne îngrijim prea mult de risipirea
forțelor românești, mai întâiu pentrucă tot numai
o minoritate disparentă printre români rămân
»socialiștii« printre naționalști, — și apoi pentru
că înșiși socialiștii români au sfârșit prin a re-
cuncaște și a accentua necesitatea diferențării lor
naționale față de alți socialiști.

În faptul acesta din urmă stă de altfel și im-
portanța cea mai deosebită a »congresului socia-
list român« dela Arad. Este un ecou și o ur-
mare a grupărilor pe naționalități cari au început
a se face și în alte părți, îndeosebi printre so-
cialiștii din Austria. Și este în definitiv, o urmare
a recunoașterii ce se face tot mai generală, că
naționalismul nu poate fi înlăturat din nici un fel
de organizație socială, prezentă sau viitoare.

Numai câtă vreme socialismul s'a încăpăținat
a nu vedea înaintea ochilor săi decât probleme
economice, el și-a putut închipui că poate fi in-
ternațional, — că viitorul e al cosmopolitismului.
Dar când s'a ajuns — și nu se putea să nu se
ajungă — la recunoașterea tot mai vie a necesi-
tății de a se preocupa și de problemele culturale
— și de »cele sufletești«, nu numai de cele tru-
pești, — atunci nu s'a putut să nu se recunoască
în acelaș timp și necesitatea neapărată a grupă-

rilor etnice, singure și numai ca atari capabile de
a contribui cu adevărat la propășirea culturală
obștească.

În acelaș timp, nu se putea iarăș să nu se re-
cunoască de oricine necesitatea firească a respec-
tării limbii fiecăruia în orice așezare, în orice or-
ganizare, — în administrație, în justiție... De aci
iarăș firescul și inevitabilul grupărilor întemeiate
pe limba comună — afirmarea și confirmarea
principiului veșnic viu — măcar că s'au găsit și
de acela cari se grăbiseră să-l proclame »în ago-
nie« — principiului naționalităților.

Acestea nu le spunem pentru că am aproba
cumva tendințele socialiste fie măcar și în noua
lor fază, naționalistă. Nu: socialismul, ca princi-
piu, merge contra convingerilor noastre, cași reac-
ționarismul. În aceste vedem tendința spre tiră-
nia individuală, în celalalt tendința spre tirănia
socială. Noi însă avem drept ideal libertatea, cât
mai largă și mai deplină a puținții dezvoltării
aptitudinilor firești ale fiecăruia, fără împietări,
fără constrângeri, și pe cât se poate fără calapod.

Însă dacă e vorba de naționalism, aci cel pu-
țin vom găsi un teren pe care să putem sta de
vorba, și chiar la luptă, dacă o fi să fie, între
noi... Numai amestecul străinului să nu fie, nu-
mai acesta ar putea să ne fie fatal, — încolo nu
ne îndoim că între noi n'o să reușim noi să ne
înțelegem cumva.

Revizuirea regulamentului.

Ieri după-ameazi comisiile executive ale
partidelor coaliționiste au desbătut și au
stabilit definitiv textul proiectului de reviziune
a regulamentului.

Proiectul conține următoarele dispozi-
țiuni:

Camera poate decreta *urgența* asupra
cutării proiect. Decretată aceasta, timpul
desbaterilor se *prolungeste și în intervalul*
acesta discuțiunea nu poate fi conturbată
prin nici un fel de chestii secundare.

Prin urmare: ședințe închise, propuneri
prezidențiale, autentificări de procese ver-
bale, propuneri, interpelări, toate se pot
face numai după epuizarea ordinii de zi.
Numai *prezidentul* poate da voie, în anu-
mite cazuri pe cari trebuie să le motiveze,
și la alte discuțiuni în timpul acesta.

Libertatea cuvântului este deplină și fără
nici o restricție, pentrucă oricine poate
vorbi zile întregi chiar, atât în discuția ge-
nerală, cât și specială. Orice clotură, închi-
dere a discuției este esclusă.

Propunerea pentru decretarea urgenței
poate să vie numai din partea a 150 de-
putați și aceia trebuie să fie de față și *pre-*
zidentul trebuie să-și dea separat învoirea la
aceasta.

În cazul urgențelor, timpul discuțiunii se
poate prelungi în loc de 1 oră cum este
azi, cu alte 5 ore. În total deci *desbaterile*
pot dura 10 ore, cu, ori fără întrerupere.

Însfârșit în cazuri când ar cere în mod
extraordinar urgența obiectului, într'o altă
zi, la o nouă propunere, pe care trebuie să
o prezinte tot 150 de deputați, fiind de
față, și pe care d'asemeni trebuie să o ad-
mită, motivând-o și președintele, timpul
desbaterilor se poate prelungi și pe mai
departe.

La aceasta se recere însă votul a $\frac{2}{3}$
părți a deputaților prezenți.

Votări nominale încă se pot ținea, când
ele vor fi cerute de 100 deputați prezenți.

Proiectul fixează în mod necondiționat
junctimul. Revizuirea regulamentului va intra
în viață *numai în camera viitoare*, care ur-
mează din *alegerile pe baza sufragiului*

universal ce se va legifera de camera actuală.
— *Dacă sufragiul universal nu s'ar face, reviziunea aceasta cade dela sine.* Pentru camera actuală reviziunea se va aplica numai la budget și la proiectul sufragiului universal, pentruca să se înlesnească legiferarea acestora.

Aceste dispoziții se cuprind în reforma de reviziune a regulamentului. Tendența este vădită: guvernul întâu vrea să-și asigure sufragiul său *sui generis* și dacă totuși și prin sufragiul său s'ar întâmpla să pătrundă o minoritate mai însemnată naționalistă și socialistă în viitoarea Cameră, aceasta să aibă deja — botniță.

Ideia acestei reforme, spun ziarele ungurești, a venit dela ministrul de interne Andrássy. Ea a fost comunicată și discutată realabilii de o comisiune la care au participat: Justh, contele Apponyi, contele Andrássy, Návay, Zichy, Holló și Ugron.

Elaboratul acestei comisii a fost comunicat, apoi unei comisii mai largi, iar mâine va fi adus înaintea conferenței comune a partidelor.

Din România.

Candidatura lui Delavrancea. Comitetul executiv al partidului național-liberal din Putna, conform înțelegerii luate cu partidul conservator, hotărât să nu se opună o candidatură liberală celei a diul Barbu Delavrancea, în alegerea ce va avea loc la 6 Ianuarie.

Testamentul lui V. Alexandri. Cu titlu de locument dăm mai la vale câteva fragmente mai le seamă din testamentul marelui poet V. Alexandri:

»Eu subsemnatul, Vasile Alexandri, născut și răit în sfânta religie ortodoxă a lui Hristos, juns în maturitatea vieții și bucurându-mă de întregimea facultăților mele, iau următoarele dispoziții în privirea averii ce posed astăzi, făcând acest testament de bună voie a mea și scriindu-l întreg însumi...

»Las soției mele Paulina uzufructul acestei moșii Mircești și al pădurei de pe dânsa, precum și aceia al viei mele dela Socola, pe tot timpul cât va trăi, cu dreptul de a le cultiva numai sau le arenda, fără a fi supusă la nici o dare de seamă către nimenea de dispozițiile ce va voi să i în privința lor (fără însă de a le putea vinde sau a le înstrăina prin sentințe).

»Soția mea va locui pe Mircești de îi va coneni sau în casele cele vechi, sau în cele mai noi, și va dispune de tot ce alcătuiește gospodăria și tenajul lor, fără a fi răspunzătoare de dregătoarele caselor, acaretelor, mobilelor, etc., fie pariale, fie generale.

»După desăvârșirea din viață a soției mele Paulina, atât moșia Mircești, cât și via dela Socola, vor rămâne conform voinței mele, dreaptă proprietate a copiilor Margareta și Elena, născute din căsătoria fiicei mele Maria și Dimitrie Catargiu; însă dacă soția mea s'ar muta din eață înaintea epocii majorității ambelor copii și numite, mama lor se va bucura până la acea vârstă de uzufructul moșiei Mircești și al viei dela Socola.

»Pun însărcinare soției mele să îmbunătățească școala primară din Mircești, încurajând dezvoltarea învățăturilor folositoare și să înzestreze trei te sărace din satul Mircești, dându-le câte una creche boi și una vacă, fiecareia din ele.

»O rog, dacă va dispune de mijloace, să clădească o școală încăpătoare și să construeze pe lângă satului de lângă casă, o biserică mică (cașă), cu beci boltit, destinat rămășițelor părinților mei și ale familiei mele.

»Pentru aceste clădiri și pentru meremetul caselor și acaretelor, se vor lua lemnele de construcție necesare, din lunca de pe malul Siretului.

»Las Academiei Române toate manuscrisele mele.

»Făcut, scris și subscris de mine în Mircești, astăzi douăzeci Septemvrie una-mie-opt-sute optzeci și șase (20 Septemvrie 1886).

V. Alexandri.

Notă. — »Dorința mea este ca moșia Mircești să nu se înstrăineze din familie și frumoasa luncă de pe malul Siretului să nu se taie nici odată în mod de a fi desființată«.

Din străinătate.

Din Bulgaria. Prințul Ferdinand al Bulgariei a potolit tendințele exagerate ale partidelor, chemându-le la putere și deci la răspundere. Așa a făcut cu Radoslavov pe care l-a făcut liberal cumpătat, așa cu stambulovistul Petcov. Astăzi cabinetul Gudew-Stanciof e pe moarte. Va veni partidul naționalist cu I. C. Gheșov.

Luptă între bandele bulgare. Sofia, Se telegrafiază din Latschne că între bandele lui Sarafof și Sandanski se dau acum lupte foarte crâncene.

Au căzut până acum patru partizani de ai lui Sarafof.

Parlamentul persan și șahul. Teheran. »Agenția Westnik« află că drept mulțumire pentru concesiunile făcute de șah, parlamentul a consimțit să se suprimă câteva ziare cari au atacat prea violent pe șah, să se interzică vorbirea în moschea de cei cunoscuți ca ostili șahului, și a sporit lista civilă a șahului cu 300 000 ruble.

Deputații trimit în toate orașele provinciei depeși anunțând împăcarea definitivă.

Atentat cu o bombă. Bacu. Agenția Westnik comunică: ieri seara o bombă a fost aruncată în biroul societății Mării Negre și Caspice distrugând mai multe camere precum și ferestrele dela mai multe case de prin jur. Tâlharii au fugit fără să-și poată realiza planul lor de jefuire.

Flota engleză. De când a doua conferință de pace din Haga a respins propunerea Angliei referitor la pace, Anglia se înarmează într'una și mai ales își sporește flota; Ministrii engjezi vorbesc acum așa, cum n'ar fi propus nicicând restringerea înarmărilor. Ministrul de externe engjez, Sir Eduard Grey abunaoară în vorbirea sa către alegătorii săi din Allewick a zis, că e imposibil, ca Anglia să-și reducă flota, până ce celelalte țări își sporesc puterea marină. N'avem dreptul — zise dânsul — să protestăm contra sumelor vorate de alte țări spre scopuri de flotă, avem însă datorința de a ne apăra comerțul și drepturile noastre. Dela puterea marină atârână independența, ba chiar viața Angliei.

Iubileul »Italiei Unite«. La, 17 Martie 1901 i-se vor implini 50 de ani, decând în frunte cu regele Umberto, atunci nu mai regele Sardiniei, dieta din Turin a proclamat unitatea Italiei (Italia Unită). Acum se pregătește întreg poporul italian să serbeze în mod splendid această zi aniversară. Primarii orașelor Turin și Roma s'adresează acum prin apeluri elogioase la întreaga lume cultă, pe care o invită pe acest an să ia parte la sărbătorile grandioase naționale.

Dela frați.

Din Bucovina și Basarabia se scrie, că sate întregi de români se pregătesc să plece în Siberia răsăriteană, în Mangiuria-rusească sau spre Vladivostoc, unde li-se făgăduiesc pământuri ieftine și scutite de dări.

Primejdia nu e mare, căci dupăcum alte vânturi au trecut dela vecini la noi, tot așa poate trece și acesta.

Din Bucovina.

Vatra Dornii oraș. Impăratul Francisc Iosif printr'un decret imperial a ridicat la rangul de oraș satul românesc Vatra-Dornii, din Bucovina. Noul oraș se va dezvolta în scurt timp, grație izvoarelor de apă minerală din apropierea lui, cari au aceeași putere vindecătoare, ca și cele dela Franzesbad.

Acțiunea de scăpare a școalelor.

Cerneteaz.

Ni-se cere publicarea următoarelor:

M. On. Redacțiune,

În rubrica »Acțiunea de scăpare a școalelor« din nr. 285 al »Tribunei« din anul 1907, am afliat că parohia mea Cerneteazul, — în ceea ce privește dragostea pentru școala confesională, e pusă într'un grad cu Comlăușul. Împrejurarea această m'a atins și pe mine neplăcut, deoarece nu e răspunde adevărului. Nu e adevărat că sinodul parohial de aici ar fi refuzat întregirea salariilor învățătoresți conform art. de lege XXVII din 1907, ci dincontră, atât comitetul parohial în ședința sa dela 25 Noemvrie v. 1907 condus de subțiu scrisul, cât și sinodul în ședința sa dela 29 Noemvrie v. 1907 condus de P. On. protopresbiter dr. I. Putici, a hotărât cu însuflețire susținerea școalelor și urcarea salariilor învățătoresți conform art. de lege XXVII din 1907, însă numai cu începere dela anul 1910. Aceasta se poate vedea din actele ce s'au înaintat Ven. Consistoriului, în cauză.

Ulterior apoi învățătorii de aici au înaintat comitetului parohial o rugare în care cer urcarea salariilor cu începere dela 1 Ian. 1908. Comitetul — în urma capacităților — a satisfăcut rugărea, hotărând urcarea salariilor învățătoresți cu începere dela 1 Ianuarie 1907, dar sinodul n'a încuviințat această hotărâre.

Rog. On. Redacțiune a rectifică — în înțeles de mai sus — notița apărută în nr. 285 din 1907 al »Tribunei« spre orientarea publicului cititor.

Al M. Onoratei Redacțiuni

Cerneteaz, la 2/1 1908.

Cu toată stima

Nicolae Miclușia,

paroh.

Va să zică totuși a fost ceva în afacere. Nici făcut bine sinodul că n'a încuviințat hotărârea a doua a comitetului. Un sat, nu-i frumos să facă economii pe conta luminătorilor săi. Sperăm că dacă Cerneteazul ține la numele lui, va rezolva asupra hotărârii sale.

Din închisorile rusești.

Poliția rusească a deținut pe Ecaterina Breșkovskaja, una din cele mai zeloase membre ale partidului revoluționar. Tovarășii ei o cunoșteau sub numele de »Bunica«. E una din figurile cele mai nobile ale revoluției rusești, aceea pe care țarismul a înmormântat o acum în temnița fostului Pețru Pavlovsk. Au deținut-o în guberniul Simlisk. Guvernul țarului demult deja voia să pună mâna pe această femeie bătrână. Având înținuire morală foarte mare, stăpâneă cu o putere nemaipomenită pe tovarășii ei, tocmai pentru aceasta despotismul o credea foarte primejdioasă. »Bunica«, după o ședere îndelungată în străinătate, s'a reîntors de câțiva ani în Rusia. S'au trimis trupe întregi de detectivi și jandarmi s'o cunte. Aveau ordin s'o aducă moartă, ori viată. Breșkovskaja însă până acuma a știut să păcălească pe prigonitorii ei. Prin prezența ei du spirit și dragostea tovarășilor ei a găsit totdeauna mijloc, să ducă pe cale greșită pe prigonitorii ei.

În Rusia însă revoluționarii sunt înconjurați de primejdii și mai curând sau mai târziu, tot nu scapă de temniță. Tovarășii »Bunicii« o sfătuiau mereu să meargă în străinătate, dar ea nu se putea decide nici decum să părăsească câmpul de luptă. Mai ales poporului îi propovăduia cu graiul și în scris ura contra domniei țarului.

În congresul internațional din Amsterdam ea reprezintă partidul socialist revoluționar.

Acum »Bunica« își ispășește păcatele pentru dragostea neîarmurită ce o are pentru popor, în casamatele umede ale fortăreței Pețru Pavlovsk, probabil că nu vor avea milă de cei 60 de ani ce-i poartă femeia eroină, ci o vor chinui și pe ea, ca pe ceilalți revoluționari condamnați la moarte. Breșkovskaja nu de mult a scris următoarele:

»Dragostea față de poporul asuprit, recunoașterea intereselor lui și nizuința plină de zel ca să propovăduim lumina: iată pentru acestea trebuie să lucrăm până la moarte. Și dacă avem în vi

până la moarte în datorința noastră, putem să îndrăgim că putem lupta până la moarte pentru poporul, dar trebuie să facem pe popor să înțeleagă, că și el are datorința să se jertfească pentru fericirea generațiilor noue.

skovskaja a urmat cu noblețe tot ce a scris sfătuit pe popor.

„Times“ și organizatorii ei.

Englita și în lumea anglo-saxonă a produs o emoție considerabilă știrea că marele ziar „Times“ va aduce un reprezentant al presei albene, pentru a și reorganiza administrația. „Times“ e o glorie națională engleză, e o sursă și tot ce privește acest ziar faimos, nu are încă un interes legitim.

Un rol nu se cunoaște istoria intimă a acestui ziar, iar numele fondatorului său și a colaboratorilor săi actuali nu i cunoscut decât de puțini. Totuși, e mai mult de o sută douăzeci de ani de când o singură familie, familia Walter, e proprietara ziarului „Times“, ceea ce îl face deosebit de remarcabil în epopeea acestui ziar.

În momentul când necesități financiare vor să împiedice această stare de lucruri, socotim interesant să punem în lumină activitatea familiei Walter, proprietara ziarului „Times“.

John Walter John, supranumit Walter I-ii, a fost un ziarist de meserie. El debutase în viața profesională de asigurare la Lloyd, dar având nenoroc să piardă cea mai mare parte din avere, la vârsta de 50 de ani fără de nici o situație. Atunci, la vârsta de 76, se gândi să se asocieze cu un tipograf, anume Henry Johnson pentru editarea unui ziar zilnic, „The London Daily News Register“, care se tipărea pe o mașină de tipărit, tată de Johnson.

John Walter avea curaj și îndrăzneală și o dovadă curând. La 1 Ianuarie 1841 schimbă titlul ziarului în „The Times“, iar pe următorul era condamnat la 1250 de lei pentru 12 luni închisoare și o oră la stâlpul public în fundătura Charings Cross. Așa se făcea un ziar mare!

John Walter I-ii era că scrisese că prințesa Alice, ducele York și ducele Clarence aveau să se căsătorească așa de scandalosă, că meritau desăvârșirea tatălui lor, regele George al III-lea.

Regele George nu admitea să i se dea sfatul asupra educației părintești. El trimise pe John Walter să închisoarea din Newgate, jertându-i câtevazeci de minute de expunere la stâlpul public.

„Times“ își urmărește campania cu înverșunare și John Walter culese încă doi ani de închisoare și vre-o două sute de livre șterlingi de amendă. El scapă din închisoare după șaisprezece zile grație intervenției a însuș prințului de Galles.

În această primă experiență cam descurajă pe John Walter, dar, după ce se gândi un moment să se retragă, își îndrăzneala îl cuprinsese din nou și iarăși bătrân ca să mai poată duce lupta și să scoasă în 1799 pe tinărul său fiu dela universitatea din Oxford, unde era în anul al doilea al studiilor, și îl aduse la „Times“. După șase ani totuși lângă tatăl său, Walter al II-lea era în contact cu toate serviciile și inteligența, energia, și voința lui de voință erau o garanție pentru viitorul ziarului.

În 1803 el deveni singurul director „Times“ și în câțiva timp guvernamental, dar în ziua când a pierdut puterea găsi în tinărul Walter un adversar cămărat. Atacat cu vehemență, Pitt suprimează deservirea publicațiilor oficiale dela administrația și acordată bătrânului Walter, luă dela el toate anunțurile oficiale, dădu ordin să se oprească scrisorile din străinătate adresate ziarului, și să i îngreuiască cât mai mult sarcina de încredințat.

John Walterii nu se dădura bătăuți. Tinărul Walter care cu prilejul unei greve a compozitorilor își pusese singur, timp de două zile, o mare cantitate din articole, organiză servicii postale independente de guvern. Times avu curierii săi proprii pe navele sale. Niște bărci de pescari se trimisă în taină pe țarmurile lui Pas de Calais să aducă zărilor franceze, cari pe atunci erau interzise în Anglia.

El anunță dela Waterloo și predarea Flessingului. Inițiativa personală a ziarului „Times“ dădu roadele așteptate. Tirajul ziarului „Times“, care în 1815 era de 5000 exemplare, se urcă în 1834 la 10.000, în 1844 la 23.000, în 1851 la 40.000 și în 1854 la 51.000. În epoca aceasta organe mari ca „Daily News“ și „Morning Post“ scoteau, respectiv, 4160 și 2667 foi.

John Walter al II-lea muri în 1874. El lăsă fiului său John Walter al III-lea un ziar în plină propagare și care se bucură de o reputație universală. Din epoca aceea, „Times“ nu s'a dat înapoi dela nici un sacrificiu ca să-și asigure prioritatea știrilor.

Al treilea Walter, născut în 1818, n'avea treizeci de ani, când urmărește tatălui său la direcțiunea ziarului „Times“. El își consacră viața acestui ziar. Dar acest director de ziar, care făcea să tremure politicienii și diplomații, era un gentilom cu gusturi țărănești și foarte blajin. Când putea să scape din Printing-house-square se ducea să-și supravegheze vastele domenii din jurul castelului Bear Wood, să dea sfaturi arendașilor, să facă tuturor dreptate, să-și crească copilul în frica lui Dumnezeu.

Arthur Walter, fiul său și actualul proprietar al lui „Times“ e mai mult un soldat decât un gentleman. Fost locotenent-colonel de voluntari, el poartă pe față semnul gusturilor sale militare de odinioară.

De altminteri, dinastia Walter nu-i încă aproape de sfârșitul ei. Arthur Walter are doi fii, dintre cari unul care se cheamă John ca și bunicul și străbunicul său, face parte din redacția ziarului „Times“.

În lupta lor grea Walterii au fost ajutați de oameni eminenti. În 1816, primul redactor era sir John Stoddart, care a devenit guvernator de Malta. Lui i-a urmat Thomas Barnes, care era de părere că acei cari aduceau știri mari să fie răstăruți împărțite. După Barnes veni căpitanul Edward Sterling, fost corespondent al lui „Times“ la Paris.

Dela 1841, până la 1877 în capul ziarului s'a aflat celebrul John Thaddeus Leane, omul care a făcut din Times organul a tot puternic în materie de politică străină. Lui îi urmă profesorul Chenery, iar acum e prim redactor George Burke.

Afară de acești oameni eminenti. Times și-a asigurat serviciile unor corespondenți remarcabili în toate părțile lumii.

În activitatea așa de combativă a acestui ziar, se citează și fapte celebre cari l-au înălțat și mai mult renumele. Între acestea figurează în primul rând conflictul cu dl Guizot. Primul ministru al lui Ludovic-Filip, supărat de atacurile ziarului englez, hotărî să oprească curierii cari, în 1845 aduceau lui Times știri din India.

Dl Walter al III-lea organizează atunci un serviciu, extra-rapid. Un curier așteptă la Suez poșta din India, venea călare pe cămila dela Suez la Alexandria și preda depeșile dlui Thomas Waghorn, care pleacă la Trieste, iar de aici la Londra prin Germania și Olanda.

Dl Guizot nu se dădu bătut și puse trenul și vapoarele la dispoziția lui „Morning Herald“, un rival al lui Times, dar biruitorul fu Times.

Corespondenții lui aveau depline puteri, cu condiția să sosească cei dintâi. Reportajul congresului din Berlin costă pe ziar 20.000 de lei și corespondentul parizian al lui Times, Blowitz, a făcut minuni ca să poată procura ziarului textul tratatului din Berlin.

În 1840, dl O'Reilly, un alt corespondent parizian, reușise să aibe toate amănunțele unui mare plan, format de escroci din lumea mare, cari trebuiau într-o anumită zi să prezinte la diferite bănci mari din Europa securi false semnate de casa Glyn et Co. La 26 Maiu 1840 „Times“ publică sub titlul „Extraordinary and Extensive Forgery and Swindling conspiracy on the Continent“ întreagă această afacere cu numele persoanelor compromise. Escrocheria a fost astfel zădărnicită.

Un alt mare raportaj al ziarului „Times“ a fost și procurarea membrilor lui Bismarck, cari la patruzeci de zile după moartea cancelarului de fer apărură în trei volume.

NOTAȚI.

ARAD, 17 Ianuarie n. 1908.

— **Atragem atenția cetitorilor noștri asupra prim-articolului nostru de azi, datorit penel unui ilustru bărbat politic din Bohemia, dr. Eduard Lederer, cunosător bun al chestiunii naționale din Austro-Ungaria.**

— **Alegerile în comune:** Restaurarea autorităților comunale pe periodul 1908—1911 s'a făcut până acum în următoarele comune românești:

În Ghioroc s'au ales: jude Arató Gábor, jude al doilea George Dobra, cassar Schmidt Tamas, tutor Hajubács János, jurați Ioan Pluier, Barabás István și Anton Oniga.

În Cuvin: jude Stoia Sirbu, jude al doilea Vasile Sângeorean, cassar George Petula, tutor Dimitrie Cicerean, jurați Avram Purcariu, T. Dragomir și Nica Brădean.

În Comlăuș s'au ales: jude Iosif Cuiedan, jude al doilea Hel Antal, cassar George Dema, tutor Bohrn Károly și încă 6 jurați.

În Chișineu s'au ales: jude Mayer Lipót, jude al doilea Bondár Ferencz, cassar Simeon Morar, tutor Wahl Dezső, jurați Héső István, Toth Lajos și Dimitrie Corpaș.

— **Reîntoarcerea emigranților.** În 16 I. c. n. a sosit în portul Fiume vaporul „Caronia“ al societății de navigațiune Cunard, aducând de peste ocean 1420 de emigranți.

— **Inșelătorie cu bani falși.** Poliția din Budapesta a deținut zilele acestea o bandă primejdioasă de inșelători de bani, în care era și un polițist din Budapesta. Inșelătoria o făceau așa, că promiteau de trei ori atâta bani falși cași câți bani buni primeau dela victimele lor. În acest chip au fost trași pe sfoară economul Iordan Samuel din Öcsöd și mașinistul Hajnal Miklós din Tiszakürt, cari poftiți de Tekes Sándor într-o cărcimă din Budapesta i-au dat acestuia o sumă mare de bani. După primirea banilor Tekes îi chemă să-l urmeze la locul, unde vor primi banii falși, cari de fel nu se deosebesc de banii buni. Oamenii plecară fără grijă, când deodată îi întimpină un polițist, care puse mâna pe Tekes strigând: „Acum te-am prins, nu mai poți scăpa, mișelule!“ Apoi s'a întors către cei doi țărani zicându-le: „Da voi cine sunteți“. Sărmanii începură a se scuza tremurând de frică, și voioși bucuroși s'au dus mai departe, văzând, că polițistul nu le mai face răz. După aceste polițistul cu Tekes s'a dus într-o crăsmă, unde se puseră și se împărțiră pe bani.

Auzind căpitanul poliției de lucru și aflând, că polițistul Nagy G. Laszlo a stat de ajutor lui Tekes, l-a dat de loc afară din slujbă.

— **Dl Arsenie Micu, un tinăr orfan dar foarte diligent și conștiințios, nepotul dlui Chiriția șef al oficiului orașenesc de dare în Lugoj, dând ultimul riguros iuridic la universitatea din Cluj, va fi promovat Sâmbătă de dr. în științele iuridice. Din parte-ne îl felicităm și-i dorim succes și în viitor.**

— **Accident de tren.** Trenul din valea Vagului lângă Trstena a deraiat. Vagonul de poștă s'a sfărâmat cu totul. Conducătorul poștei Takács s'a rănit greu.

— **Moltke călătorește.** Conte de Moltke va începe încurând o călătorie pe marea Mediterană de unde se va reîntoarce numai după revizuirea procesului lui Harden încontra sa.

— **O invenție miraculoasă.** Ziarele parisiene scriu cu o mare însuflețire despre descoperirea doctorului Toma Bright din America.

Se zice, că medicul acesta a descoperit o injecție, cu ajutorul căreia cresc iară dinții ori de câte ori să fie scoși sau căzuți. Pentru acest scop se folosește de un fluid, care-l injectează prin o țevă subțire în gingini, unde tiposește dintele. După 8—10 zile gingina se umflă, și dintele afară de un pic de incomoditate crește fără nici o durere. Ambulatorul doctorului Bright e plin de clienți, încât nu-i mai poate satisface Guvernul american vrea să cumpere cu milioane invenția lui Bright.

Lucevate

— **Necrolog.** Cu inima frântă de durere spunem rudeniilor, și cunoscuților că preabunul nostru soț, tată și moș Alexandru Dima a Evuții proprietar și episcop al bisericii române gr. or. din Hunedoara după lungi și grele suferințe împărțit cu sfințele talne, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, în etate de 68 ani. Rămășițele pământești ale neuitatului repositat se vor așeza spre veșnică odihnă Joi în 16 Ianuarie st. n. la orele 3 d. e. în cimiterul gr. or. din Hunedoara. Fie-i țărina ușoară și memoria în veci binecuvântată! Jalnica familie.

— Cu durere aducem la cunoștință tuturor cunoscuților și prietenilor trecerea din viață a fruntașului român Simeon Codrean, prezidentul comitetului parohial, membru al congregației comitatense, întâmplat Mari în 1/14 Ianuarie, după grele și lungi suferințe, în anul al 34-lea al vieții sale și al 14-an al fericitei sale căsătorii.

Inmormântarea scumpului defunct s'a întâmplat Joi, în 3/16 Ianuarie, la orele 10 n. a.

Pe neuitatul, adormit în Domnul îl deplânge văd. și trei orfani, precum și număroase rudeni. Trimitem celor întristați condolențe.

— **Mormântul lui Kant.** Reprezentanța orașului Königsberg a respins propunerea senatului de a demola capela lui Kant și de a-l transfera în catedrala orașului, ceea ce ar costa 50.000 de mărci. Aderenții lui Kant au protestat cu argumentul, că locul lui Kant, nu poate fi într-o biserică contra căreia a scris, iar reprezentanța a argumentat astfel, că vieții simple a lui Kant nu-i corespunde un monument grandios.

— **Mulțămită publică.** Subscrisul în numele comitetului parohial și prin aceasta exprim mulțămirea dlui Valeriu Milovan notar cercual în Măndruloc, care condus de sentimente nobile de jertfă, a dăruit suma de 10 cor. în 2 rânduri ca rescumpărarea pomanei de sf. Paști, pentru cărți copiilor săraci; iar cu ocaziunea Anului nou în rescumpărarea felicitărilor suma de 10 coroane pentru biblioteca parohială, iar dna Aurelia Milovan un sfeșnic de argint pentru proscomidier în preț de 7 cor.

Dumnezeu să le răsplătească aceste jertfe aduse pentru parohia noastră, — cu viață îndelungată și plină de fericire.

Cicir, la 4/17 Ianuarie 1908. Pentru comitetul parohial: *Constantin Mihulin*, paroh.

Mizeria în Chicago. Se anunță din Chicago că marea mizerie care domnește acolo din cauza crizei industriale se manifestă în timpul din urmă printr-o sporire îngrijitoare a atacurilor contra persoanelor, a jafurilor de tot felul și chiar a crimelor, făptuite de lucrători fără lucru.

Într'un interval de trei zile numai, s'a înregistrat săptămâna aceasta peste 500 de atacuri contra persoanelor.

Mai ales noaptea nimeni nu e în stare să iasă nearmat din casă.

Poliția a luat riguroase măsurile de pază.

Totuși un grup de cetățeni a luat inițiativa înființării unei garde cetățenești care să sprijine poliția în acțiunea ei.

— **Tatjana Leontiev**, vestita revoluționară rusă care a împușcat pe proprietarul rus Müller în Interaken, presupunând că e un ofițier înalt de stat rus — a înebunit în pușcăriă din Bern.

— **Coleră.** În Mecca, colera se lățește într'un mod înspăimântător. În săptămâna trecută au murit numai în Mecca nu mai puțin ca 120 oameni. Locuitorii Constantinopolei așteaptă cu mare frică reîntoarcerea pelerinilor din Mecca.

— **Romanul unul muzicant orb.** Zlarele din Florența se ocupă pe larg de fuga muzicantului Catalanotti. Acesta, un om cu desăvârșire orb, în vârstă de 20 ani, dădea lecții de mandolină și de cant d-șoarei Ida Pecorini, în vârstă de 21 ani. Între cei doi s'a născut o dragoste pasionată și s'au hotărât să fugă. Maestrul e foarte cunoscut la Florența și e însurat cu o femeie de 40 ani, Armida Viviani. În momentul fugii el a scris nevestei: »Sunt sătul de viață... cu tine, care ești bătrână și urâtă și fug cu ingerul meu.« Cei doi fugari s'au dus la Tunis, dar acum patru zile s'au întors la Florența. Nevasta părăsită, aflând de întoarcerea fugarilor, le-a făcut atâtea scene, încât au fugit din nou, de astă-dată la Marsilia.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă nu-

mai aceste s'au adevărit ca adevărat bune în contra pișturilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețului unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tó-nay Imre și W a c h s m a n n Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

Din cameră.

— Prin telefon. —

Budapesta, 17 Ianuarie.

Sedința s'a deschis la 10. Prezidează Justh, pe urmă Návay.

Dintre deputații naționali prezenți: Maniu, Vaida, Bredicianu și Lucaci.

La ordinea zilei este pus proiectul de recruți, oratorii fac însă dese digresiuni ocupându-se cu chestia revizuirii regulamentului care pasionează lumea.

Vorbesc contra proiectului de recruți Lengyel, Nagy și Bozoky.

Ia apoi cuvânt deputatul național *Coriolan Brediceanu*, firește, tot contra. El cere, ca pe viitor în rapoartele ministerului de război să se scoată la iveală partea care privește pe naționalități. Protestează că s'au chemat recruții români la armată pe ziua întâiu de Crăciun.

Ugron, Lengyel, primește proiectul.

Dup'aceea mai vorbește odată Lengyel, obiectivând că nu domnește un spirit maghiar în armată. La sfârșitul vorbirii atinge chestia regulamentului. Spune că dacă proiectul guvernului va fi lege, aceasta înseamnă o lovitură mortală a parlamentarismului ungar. (Vii desaprobări). Totdeauna — continuă Lengyel — trebuie să rămâie posibilitatea, ca o opoziție mică să poată controla majoritatea.

Sedința se ridică la ora 2.

Dela clubul național.

Clubul a discutat ieri mai îndelungat asupra proiectului de revizie a regulamentului. Hotărâre formală, natural, până ce nu se cunoaște nici măcar textul autentic al proiectului nu s'a luat, s'a putut însă constata de generală părerea că clubul între marginile posibilității va pune toate piedecile proiectului. Deputații naționali vor lua cuvânt aproape toți.

În ședința de mâine va avea loc interpelarea dlui Maniu, în chestia Pânade.

Economis.

Banca Națională a României.

Adunarea generală ordinară. Conform art. 87, 88 și 89 din statute, se aduce la cunoștința dlor acționari că adunarea generală ordinară a acționarilor va avea loc Duminecă, 17 Februarie 1908.

Adunarea generală se va ține în localul Băncii Naționale, strada Lipsicani Nr. 7, la orele 2 după amiază.

Vor avea dreptul să ia parte la adunarea generală toți detentorii de acțiuni la purtător și titularii de certificate nominative, cari vor fi depus sau înscris acțiunile lor până la 26 Ianuarie 1908 inclusiv, la administrațiunea centrală a Băncii sau la sucursalele și agențele ei.

Persoanele cari au acțiunile lor în depozit liber la Cassa de depuneri și consemnațiuni vor putea depune, în loc de acțiuni, recepsele acelei casse.

Orice depunere sau înscrispțiune tardivă nu dă dreptul de a participa la adunarea generală.

Patru acțiuni dau dreptul la un vot.

Nimeni nu va putea avea mai mult de 10 voturi pentru sine și alte 10 voturi ca mandatar, oricare care ar fi numărul acțiunilor ce ar avea depuse sau pe cari le-ar reprezenta.

Acționarii cari vor fi depus s'au înscris nile lor în termenele prescrise vor putea cură în regulă spre a fi reprezentați prinționari, având dreptul de vot.

Prin excepțiune, statul, societățile și oșuniile pot fi reprezentate printr'un delegatnorii și interziși prin tutorii și curatoiar femeile prin ori ce reprezentant acționar.

Procurațiunile, precum și toate celelalte cari dau dreptul de a asista la adunareală, afară de acțiuni, despre cari s'a vorțsus, vor fi depuse sub pedeapsă de nulitate în București, cât și în sucursale și agențele la 14 Febr. 1908 orele 4 d. a.

Conform legii și statutelor, bilanțul anual, precum și raporturile consiliilor de nistrațiune și de censored asupra operațiunului 1907, vor fi publicate în »Monitorul cial« înainte de întrunirea adunării generale.

Ordinea de zi:

1. Aprobarea bilanțului încheiat la 31 Decembrie 1907;
2. Descărcarea consiliului de administrare de gestiunea sa;
3. Distribuția beneficiilor realizate, conform bilanțului;
4. Alegerea unui director în locul dlui Bibicescu și a unui censor în locul dlui Dumitrescu, ale căror mandate expiră la 31 Decembrie 1908, și a unui director în locul dlui Ant. demisionat.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 17 Ian.

INCHEEREA la 1 ORĂ:

Grâu pe Apr. 1908 (100 klg.)	25 52—25 54
Secară pe Apr.	22 52—22 54
Ovăș pe Apr.	16 62—16 64
Cucuruz pe Mai 1908	13 96—13 98

INCHEEREA la 4 ORE:

Grâu pe Apr.	25 50—25 52
Secară pe Apr.	22 46—22 48
Ovăș pe Apr.	16 52—16 54
Cucuruz pe Mafu 1908	13 96—13 98

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu

de Tisa — — — —	24 K. — — 25 K.
Din comitatul Albei — — — —	24 > 30—25 >
De Pesta — — — —	24 > 15—25 >
Bănățenesc — — — —	24 > 20—24 >
De Bacica — — — —	24 > 35—25 >
Săcară — — — —	22 > 10—22 >
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 > 50—15 >
> de cvalitatea II — — — —	15 > 30—15 >
Ovăș > > I — — — —	16 > 40—16 >
> > II — — — —	16 > — 16 >
Cucuruz vechiu — — — —	— > — — >
> nou	13 > 07—13 >

Dela judecătorii.

— **Proces de agitație.** În 11 Ian. n. a curs înaintea tribunalului din Oradea marecesul de agitație al dascălului Petru Mihuta comuna Câmp (aproape de Vașcău). Subst. acestui proces este așa numita agitație ce națiunii maghiare săvârșită cu ocazia alegeat deputat la Beiuș. Activitatea dezvoltată pe învingerea steagului național a fost timbrată agitație. Apărător a fost dr. D. Lascu.

Di Lascu a luat în ultimul moment apărător îndeplinindu-și cu toate acestea rolul cu succes. După o vorbire avântată și distrugătoare a gumentelor aduse de martori și procuror, actul a fost osândit la 7 zile temniță de stat și cor. amendă în bani.

Poșta Administrației.

Alex. Munteanu a lui Vasile. Am primit 12 ca abonament până la 1 Iulie 1908.

Dionisie Goantia, Lăpușnic. Am primit 10 ca abonament până la 1 Iunie 1908.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

altenberger Béla,

arie de haine, curătoarele chimică și fabrică de spălat în aburi.

KASSA.

urată sau se vâpsește cât se poate nos, haine de iarnă, blănării, haine te, bluse, toalete de bal.

ete de piele descolorate, se vâp- tr'o culoare închisă trainică.

erele și manșetele, se curăță și albe ca zăpada, fără chlor.

asuri de doliu, se vâpseșc ime- inele în negru.

a pune mare preț pe expediarea cât a de repede și punctual pe postă provincie.

jdii bisericesti, brodariile se cu imos și multă îngrijire.

Atențiune!

Vecerne și sete.

Slăbit și ostenit e fiecare lucrător, care în zile călduroase își astâmpără setea cu vin, rachiu sau bere.

Cu voie de lucru și cu putere însă rămâne fiecare, care folosește ca astâmpărător de sete un pocai rece de cafeiu »Enrilo«.

Fertura aceasta »Enrilo« se pregătește foarte simplu.

Iai la un litru de apă cam 2 lingurițe de cafeiu pline — 10 grame: înlocuitor de cafeiu Enrilo a lui Franck, îl lași să fearbă bine 5 minute, (la primul clocot îl mesteci odată:) și'l lași 3 minute apoi să se așeze, torni apoi fertura limpezită, pui ceva zahăr și'l lași (într'un vas cu apă rece sau ghiata) să se răcească.

Un litru de cafeiu de acesta gustos »Enrilo« vine cu zahărul dinpreună numai pe 3 fileri.

Pentru lucrătorul »Enrilo« aceasta ca astâmpărător de sete față de vin și de bere e o crutare însemnată la săptămână.

Cu lapte formează cafeiul »Enrilo« un dejun și o cină foarte bună.

Atențiune!

Cafeiul acesta »Enrilo« se fabrică numai în fabricile lui Henr. Franck fii, se capătă în fie-care bătănie.

ductele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás stațiune balneară

aranjată din nou

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

chimicește curat și natural, în lichid din lavorele de acid carbonic din bala celebră Buziás, pentru prepararea apelor gazeoase, pentru restauratori și alte scopuri industriale.

!! Cel mai spornic acid carbonic !!

Extrasul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe cale chimică mâncările și beuturile a. 1907 nr. 4615. „Mirosul și gustul“ e normal. Conținutul de acid carbonic: 99.57%. În urma examinării s'a constatat că aceste corespund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic bogat se evaluează de cel mai bun. Cu informații servește prompt:

Procedura de expedare de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii balneare Muschong-Buziás în Buziás-Füred. (MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉN-SAV MŰVEK ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN).

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfüred. Telefon interurban

Haas Lajos,

măstru-lucrător de aramă,

Budapest, VII., Dohány-utca nr. 34.

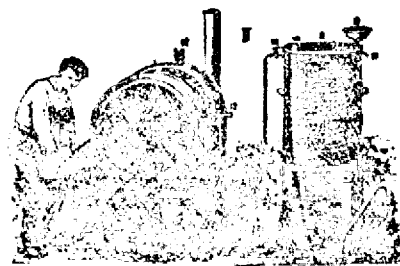
Intrumente de fabricare de spirt, cognac, liquer, tuică și instrumente de a condensa aceste.

MARE

MAGAZINĂ.

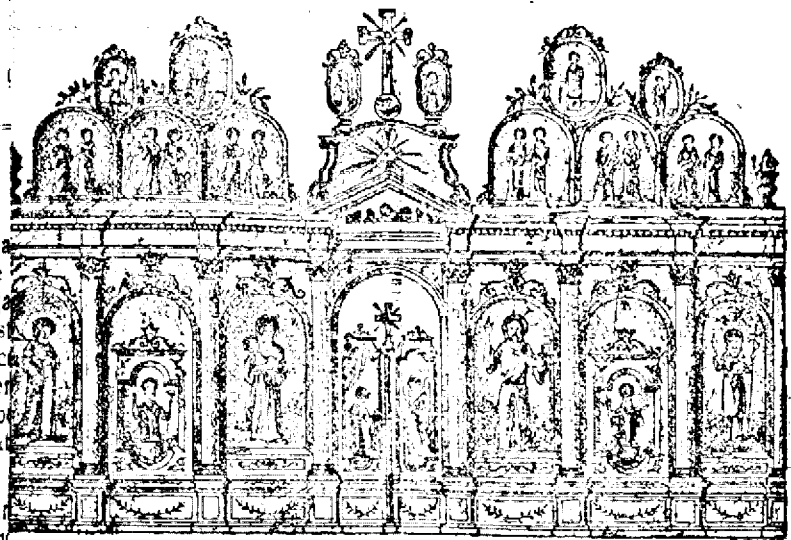
Tot felul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. — Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi. Vase de fert cafea, vase de spălat curățit.

— — — Prețuri ieftine. — — —

Kellemen Márton

atelier de altare și statui de lemn.

Győr, Andrásy-utca 19 sz.

Lucrează altare în stil și străni, scaune de cuminecat, cristelnițe, icoane în relief,

tronul Mariei, și tot felul de

● ● statui sfinte. ● ●

Plan și proiect de preț trimit cu

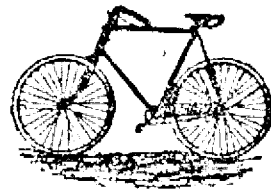
— — — plăcere. — — —

NEMECSEK VINCZE Szeged

Valeria-fer (pala-tul dr Gold-schmiedt)

Au **biciclete** cele mai bine sosit fabricate.

Mă rog a-mi visita depositul, este isvorul cel mai bun de cumpărat în părțile constitutive și **gumi**, email luciu și nielatură cu preț moderat, **mașini de cusut Siner** și mașini pentru măiestri. În atelierul meu mechanic fac tot felul de articli de bransa aceasta și anume: **puști**, mașini grăitoare, mașini de brodat, utensilii artistice pentru ingineri și medici, lucruri de arthopedie și de tehnica electrică, telegrafuri de casă și orice fel de transformări.

— Se pot cere și solviri în rate. —

In atențiunea proprietarilor de mașini agricole și mori!!

Mă angajez să fac tot felul de lucruri de măsur pentru mașini agricole și aranjări de mori, cu prețurile cele mai moderate.

Pentru lucruri în provincie mă duc ori unde — — — în persoană. — — —

— Solicitând binevoitoarea încredere. —

Sunt cu deosebită stimă:

KAMISITY SCH. JÁNOS,

măestru de mașini agricole și mori.

— — — UJVIDÉK, Temerin utca 36. — — —

„Nădlăcana“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Nădlac.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții »Nădlăcana«, se invită prin aceasta la

a-X-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Nădlac Luni, în 27 Ianuarie 1908 st. n. înainte de amezii la orele 11 în localitatea institutului.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii; bilanțul anului de gestiune 1907 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Modificarea §-lui 60 din statute.
4. Alegerea alor trei membrii în direcțiune.

Pentru folosirea dreptului de vot să cere ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiunilor sale în cărțile institutului puțin cu 6 luni înainte de adunare și să se însinue la cassa institutului, respective să și depună plenipotența cel mult până la amezii zilei premergătoare adunării.

Nădlac, din ședința direcțiunii ținută la 16 Ianuarie 1908 st. n.

Direcțiune

Activa.		Contul Bilanț.		Capital social:	
96	Cassa în numărar	Cor.	18.509 55	1	1000 buc. acții à 100 C. . . . .
94	Cambii de bancă	fil.	793.345 20	69	Fondul de rezervă . . . . .
33—56	Casa proprie a institutului și altele realități de vânzare		19.128 73	37	Fondul de pensuni . . . . .
107—108	Bon în Giro-Conto și la alte bănci		5.027 63	90	Depuneri spre fructificare . . . . .
61	Acțiuni dela diverse bănci		10.480 —	100	Cambii reescontate . . . . .
91-101-104	Debitori		435 52	97—102	Dividendă neridicată . . . . .
109	Mobilier 1.340-95		1.206 85	57	Interese transitoare anticipate . . . . .
	După amortizare 134-10		1.334 28		Profit net . . . . .
57	Interese transitoare restante		841.467 76		

Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Interese:	
32	Interese: pentru fond. de rezervă	Cor.	752-40	92	Interese dela cambii de bancă . . . . .
41	» » » pens.	fil.	43-75	99	Interese de cont curent . . . . .
110	» depuneri		13.356-80	103	Proviziuni . . . . .
93	» reescont		34.921-33		
	Contribuțiune:		49.074 28		
66	directă		2.887-23		
84	10% după int. de dep.		1.335-69		
106	Spese:		4.222 97		
	registre impr., lemne, luminat etc.		2.165 40		
98	Porto		319 88		
105	Salare		7.560 —		
	Amortizare din mobiar		134 10		
	Profit net		12.633 17		
			76.109 80		

Nădlac, 31 Decembrie 1907.

Aureliu Petroviciu, m. p.
director executiv.

Aureliu St. Șuluțiu, m. p.
contabil.

Direcțiunea.

Nicolau Chicin, m. p.
preș. direcț

Gligor Vidican, m. p.
director exec. subst.

Sava Raicu, m. p.

Pavel Roșuț, m. p.

Ștevu Lazar, m. p.

Iosif Luțai, m. p.

Comitetul de supraveghiere.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele ins.

Alex. Bozintan, m. p.   Romul Nestor, m. p.   Georgiu Maior, m. p.   Dem. Roman, m. p.   Romulus Tăuceanu, m. p.

președinte.